Місячний Економічний Моніторинг України

№12 (206), грудень 2017 року

Резюме

Тема місяця: фіскальна політика

Політика: У другій половині року Україна не отримала фінансової допомоги від МВФ та ЄС.

Реальний сектор: Зростання роздрібних продажів сповільнилось до 4,2% дпр у жовтні через вищу статистичну базу.

Енергетичний сектор: Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, може частково втратити свою незалежність.

Сільське господарство: У січні-жовтні сільськогосподарське виробництво скоротилося на 2,3% дпр через зниження виробництва продукції рослинництва та тваринництва.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку залишився високим на рівні 0,41 млрд дол. США у жовтні.

Фіскальна політика: За один день парламент ухвалив зміни до Податкового та Бюджетного кодексів, а також Державний бюджет на 2018 рік.

Соціальна політика: В жовтні кількість домогосподарств, які отримують житлово-комунальні субсидії, знизилась до 6,0 млн, ймовірно, через зміни в правилах надання субсидій.

Ринок праці: Зростання реальної заробітної плати у жовтні пришвидшилось до 19,9% дпр через сповільнення інфляції.

Монетарна політика: Споживча інфляція сповільнилась до 13,6% дпр у листопаді.

Обмінний курс: Гривня укріпилась в середині листопада, але знову ослабла до кінця місяця.

Державний борг: Уряд ухвалив Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2017-2019 роки.

Тема місяця: Фіскальна політика

Швидкі зміни фіскального законодавства та брак стабільних правил

Олександра Бетлій

7-го грудня парламент мав день Бюджетну-2018 року. За один день Верховна Рада внесла зміни до Бюджетного кодексу та Податкового кодексу, а також ухвалила закон про Державний бюджет на 2018 рік. Рішення було ухвалено в непрозорий спосіб із змінами, запропонованими з голосу. В результаті немає стовідсоткового розуміння, що саме було ухвалено депутатами. Депутати змінили законодавство, яке є базою для розрахунку фіскальних показників Державного бюджету на 2018 рік. Тому відповідно до Регламенту Верховної Ради проект Державного бюджету потрібно було ухвалити в другому читанні та спрямувати на третє читання. Натомість його проголосували в цілому одразу із великою кількістю змін, анонсованих з голосу. Отже, питання стійкості бюджету наступного року залишається відкритим. В цій статті зроблено спробу коротко описати основні зміни в зазначених законодавчих актах, які на середину грудня не було підписано навіть спікером парламенту через відсутність фіналізованих текстів.

Бюджетний кодекс: Зміни до Бюджетного кодексу були найменш суперечливими. Вони відображали нове законодавство щодо формування і роботи об'єднаних територіальних громад та ухваленої медичної реформи. Також відбувся певний перерозподіл окремих видів доходів між місцевими та Державним бюджетами. Місцеві органи влади будуть відповідати за співфінансування медичних закладів, які будуть отримувати платежі за надану допомогу від Національної служби здоров'я, після того як та почне працювати. Крім того, з другої половини 2018 року коледжі (ВНЗ із I та II ступенем акредитації) повинні будуть стати структурними підрозділами ВНЗ із III та IV рівнями акредитації, щоб зберегти фінансування за рахунок Державного бюджету. Інакше їх повинні будуть фінансувати місцеві бюджети.

Податковий кодекс: Зміни до Податкового кодексу стали дуже суперечливими в день голосування. Комітет Верховної Ради з питань податкової та митної політики представив версію законопроекту про зміни до Податкового кодексу до другого читання зранку в день голосування. Комітет запропонував схвалити 177 із 244 пропозицій депутатів. Під час голосування кілька з них не було підтримано парламентом.

В цілому, суттєві зміни стосувались розділу про ПДВ в Кодексі. Зокрема, депутати дозволили сплачувати ПДВ із 430 статей імпортованих машин та оснащення рівномірними платежами протягом 24 місяців без сплати відсотків та штрафів. Така розстрочка може суттєво знизити базу сплати ПДВ і призвести до нижчих, ніж наразі передбачено, доходів від ПДВ на імпортні товари.

Імпорт електроавтомобілів було звільнено від сплати ПДВ та акцизу. Депутати також ухвалили пільги зі сплати ПДВ на купівлю програмного забезпечення та продовжили пільги зі сплати ПДВ для компаній літакобудування та для космічних програм.

Виробники соняшника, сої та ріпаку не будуть отримувати відшкодування ПДВ з березня 2018 року, оскільки для них буде запроваджено нульову ставку ПДВ. За оцінками виробників цих рослинних культур, вони втратять близько 9-10 млрд грн через це нововведення. Натомість переваги отримають переробні компанії.

З 2018 року ставка ПДВ у 7% буде застосовуватись для постачання та ввезення на митну територію України медичних виробів, які внесені до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення або відповідають вимогам відповідних технічних регламентів, що підтверджується документом про відповідність, та дозволені для надання на ринку та/або введення в експлуатацію і застосування в Україні. Раніше 7% ПДВ стосувалось лише медичних виробів, які було включено у визначений Кабінетом Міністрів перелік. Не відбулось змін щодо сплати 7% ПДВ із медикаментів.

Парламент також переглянув рентні платежі на видобування газу із нових газових свердловин: ставка тепер становитиме 12% та 6% залежно від глибини свердловини. Рентні платежі на видобування газового конденсату було знижено з 45% до 29% та 21% до 14% залежно від глибини.

Депутати не змогли обмежити розмір дотації тваринникам сумою 150 млн грн на одне підприємство. Це положення було необхідним, щоб забезпечити надання цієї дотації передусім малим і середнім фермерам.

Бюджет-2018 року: Між першим та другим читанням уряд збільшив заплановані доходи Державного бюджету на 36,6 млрд грн до 914 млрд грн. Податкові доходи пояснюють третину цього зростання (передусім через збільшення планових доходів від ППП): їх зростання частково пояснено переглядом макроекономічного прогнозу, на якому ґрунтуються бюджетні показники. Плани ПДВ з імпорту було підвищено на 2 млрд грн: новий план виглядає не реалістичним через можливе зниження надходжень ПДВ з інвестиційного імпорту. Вищі доходи Державного бюджету від екологічного збору (на 1,2 млрд грн) пояснено перерозподілом цього податку з місцевих бюджетів на користь Державного бюджету. Неподаткові надходження було підвищено на 23,3 млрд грн внаслідок збільшення планових надходжень у формі дивідендів від державних компаній (на 13,8 млрд грн), вищого трансферту прибутку НБУ до бюджету, продажу ліцензій 4G (6,2 млрд грн) та коштів від спецконфіскації (4,7 млрд грн). Однак під час голосування депутати збільшили доходи Державного бюджету понад рівень, запропонований урядом.

Перерозподіл додаткових доходів відображає інтереси окремих депутатів або їх груп, зокрема щодо фінансування виборчих округів. В цілому, бюджет отримав близько 40 нових програм, які не мають визначені цілі та показники ефективності. Видатки на економічну діяльність збільшили на 7,3 млрд грн. Позитивом стало збільшення видатків на Державну службу з питань безпечності харчових продуктів і захисту споживачів, більшу безпеку на дорогах, утримання та будівництво доріг, а також на Фонд енергоефективності. Водночас уряд суттєво збільшив підтримку вугільних підприємств, що є не повністю обґрунтованим кроком. Додаткові 2,2 млрд грн було виділено на програми Спорту та культури (500 млн

грн виділено на виробництво патріотичних фільмів, таку ж суму виділено на програми у сфері захисту національного інформаційного простору).

Субвенції місцевим бюджетам зросли на 29,4 млрд грн передусім через вищі видатки на житлово-комунальні субсидії (на 15,9 млрд грн до 71 млрд грн, що ліпше відображає реальні потреби на рік). Водночас було відновлено субвенції на соціально-економічний розвиток регіонів, які часто відображають приватні інтереси депутатів (5 млрд грн).

Уряду та парламенту потрібно бути кілька тижнів для фіналізації ухвалених законопроектів. Навіть після оприлюднення ухвалених законів, передбачуваність залишається під сумнівом. Так, окремі із ухвалених пропозицій потребують ухвалення додаткового врегулювання з боку Кабінету Міністрів. Зокрема йдеться про розстрочку із сплати ПДВ із імпорту оснащення. Процедури надання дотацій тваринникам також можуть бути змінені. Крім того, під час голосування депутати попросили КМУ розглянути можливість збільшити мінімальну заробітну плату з 3723 грн, які зараз передбачено в бюджеті, до 4200 грн. Прем'єр-міністр погодився з цією ідеєю. Отже, вища мінімальна заробітна плата може стати реальність або в липні, або в грудні.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Україна не отримала фінансової допомоги

Фінансова допомога. ЄС не виплатив Україні третього та остаточного траншу у розмірі 600 млн. євро в рамках бюджетної підтримки MFA III, узгодженої у 2015 році на суму 1,8 млн євро. Україна не виконала чотири з 22 необхідних зобов'язань. Зокрема, Україна не скасувала мораторій на експорт необробленої деревини, не запустила автоматичну перевірку електронних декларацій державних службовців та перевірку інформації про бенефіціарних власників компаній, а також не прийняла закон про Кредитний реєстр НБУ. У результаті Україна не змогла отримати останнього траншу допомоги MFA III; проте, країна розпочала переговори щодо MFA IV. Європейська комісія, ймовірно, погодиться продовжити фінансову допомогу, однак лише якщо Україна виконає зазначені зобов'язання.

Також Україна не отримала двох очікуваних у 2017 році траншів кредиту МФВ в рамках програми співпраці EFF. За умови здійснення необхідних заходів у боротьбі з корупцією, а саме створення антикорупційного суду, та дотримання фіскальної консолідації, Україна може отримати ці транші у першій половині 2018 року. Щоб отримати наступні транші кредиту МВФ, Уряду доведеться здійснити реформу ринку землі. Проте, станом на сьогодні Україна здійснила крок у протилежному напрямку, продовживши мораторій на продаж сільськогосподарської землі ще на рік до кінця 2018 року.

Антикорупційні органи. У листопаді Служба безпеки України (СБУ) затримала агента Національного антикорупційного бюро України (НАБУ), що проводив операцію під прикриттям. НАБУ звинуватило СБУ у спробі саботажу своїх операцій та блокування антикорупційної реформи в Україні. Пізніше до Верховної Ради України був поданий законопроект, який дозволив би парламенту звільнити Голову НАБУ без жодного аудиту. Законопроект ініціювали народні депутати від двох найбільших фракцій у Парламенті. Після критики з боку громадянського суспільства та іноземних донорів України, зокрема Державного департаменту США, МВФ та Європейської комісії, законопроект було виключено з порядку денного Верховної Ради.

Раніше у листопаді НАБУ відкрило кримінальну справу за підозрою у здирництві членами Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК). Приводом стало повідомлення Ганни Соломатіної, посадової особи НАЗК, про втручання Адміністрації Президента у діяльність Агентства.

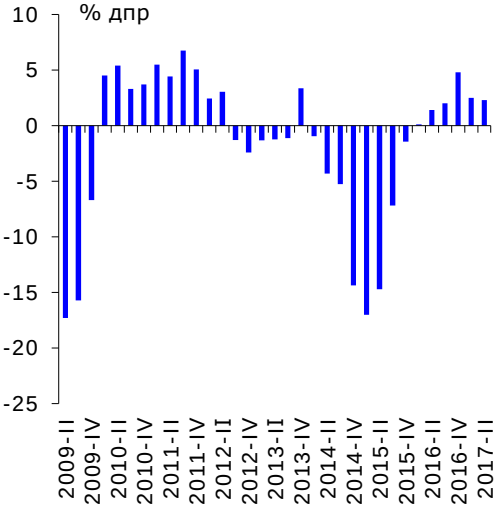
Війна на Донбасі. У листопаді тривав збройний конфлікт на Сході України. Об'єднані російсько-сепаратистські сили неодноразово порушували режим припинення вогню, установлений згідно з попередніми домовленостями, та здійснювали напади як на українських військових, так і на місця проживання цивільних громадян. 12 військовослужбовців Збройних Сил України були вбиті під час війни у листопаді, а 46 військовослужбовців отримали поранення. В Луганську конфлікт між сепаратистами, яких підтримує Росія, призвів до зміни ватажків, що під наглядом Росії контролюють місто Луганськ та частину Луганської області.

Судова реформа. У листопаді Президент призначив 113 суддів Верховного Суду України. 25 з них отримали негативні висновки Громадської ради доброчесності – групи, що складається із представників громадянського суспільства та бере участь у процесі відбору. Однак Вища рада юстиції – державний орган, що номінує суддів, які призначаються Президентом, – не врахувала цих висновків. Новий Верховний Суд розпочне роботу 15 грудня 2017 року.

Реформа правоохоронних органів. У листопаді конкурсна комісія обрала директора та двох заступників директора Державного бюро розслідувань (ДБР) – правоохоронного органу,

Населення (без Криму): 42,6 млн.
Промислове виробництво/ВДВ: 23%
Сільськогосподарське виробництво/ВДВ: 14%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: ЄС 32%, Азія – 35%, Росія 9%
Імпорт: ЄС 37%, Азія – 20%, Росія 13%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

який отримає від Генеральної прокуратури функції досудового розслідування злочинів (крім злочинів, пов'язаних з корупцією), вчинених високопосадовцями, суддями та правоохоронцями. Процес вибору керівництва ДБР зайняв більше 20 місяців. НУО піддали критиці процедуру відбору, оскільки у конкурсній комісії не було жодного представника громадянського суспільства.

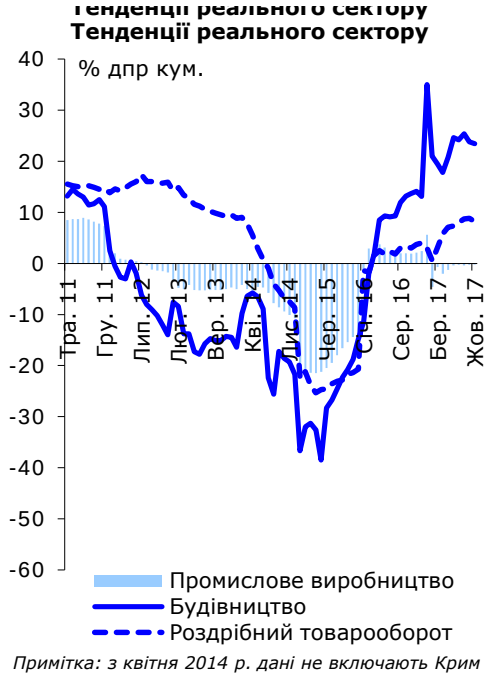
Реальний сектор: Триває економічне відновлення

Галузеві тенденції. Промислове виробництво у жовтні було близьким до минулорічного рівня із приростом лише на 0,4% дпр після скорочення на 0,3% дпр у вересні. Переробна промисловість зросла на 5,7% дпр і нівелювала падіння видобування вугілля на 25% дпр і скорочення виробництва та розподілення електроенергії на 7% дпр. Харчова промисловість зросла на 9,0% дпр завдяки вищому внутрішньому та зовнішньому попиту. Зростання хімічної промисловості було сильним (на 38,9% дпр), оскільки кілька підприємств відновили роботу в останні місяці. Металургія зросла на 3,3% дпр через вищий попит на готові металеві вироби. Виробництво електронного та оптичного оснащення зросло на 38% дпр через вищі оборонні замовлення. Вищий попит та замовлення з боку Укрзалізниці підтримало зростання транспортних засобів на 22,3% дпр. Водночас виробництво інших машин та устаткування знизилось. В результаті загальне машинобудування зросло лише на 3,0% дпр.

Добувна промисловість знизилась на 8,1% дпр через втрату шахт на окупованих територіях на Донбасі та нижчий попит на залізну руду.

Будівництво зросло на 13,1% дпр із приростом будівництва інженерних споруд на 21,9% дпр. Цьому сприяли вищі бюджетні видатки.

Приріст роздрібної торгівлі сповільнився до 4,2% дпр у жовтні з 8,1% дпр у вересня через вищу статистичну базу.

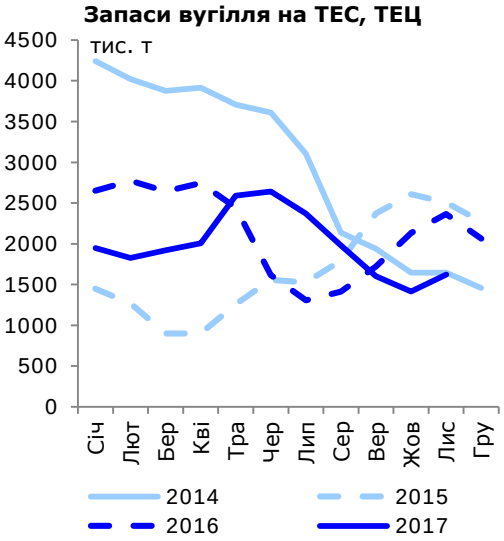
Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим

Енергетика: Діяльність НКРЕКП паралізована

НКРЕКП. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), втратила кворум 13 листопада і, таким чином, не може приймати з цього часу будь-яких рішень. Відповідно до закону про НКРЕКП, прийнятому у вересні 2016 року, нові члени комісії мають вибиратись спеціальним номінаційним комітетом на заміну тим членам, чиї повноваження закінчились 8 червня і 8 грудня. Проте, процедура відбору займає 75 днів, а номінаційний комітет був повністю сформований лише 24 листопада. Щоб «розморозити» діяльність НКРЕКП, 7 грудня Верховна Рада дозволила Президенту номінувати членів НКРЕКП на період до трьох місяців без конкурсу. З одного боку, це важливий крок, оскільки на прийняття НКРЕКП чекають важливі рішення з встановлення тарифів, видачі ліцензій та погодження інвестиційних програм. З іншого боку, це тимчасове рішення робить комісію органом, залежним від Президента.

«Нафтогаз». Оскільки всі члени наглядової ради «Нафтогазу» звільнились з компанії протягом вересня та жовтня, 10 листопада Кабінет Міністрів (КМУ) змінив процедуру формування нової наглядової ради. Відтепер кандидатів номінує Міністерство економічного розвитку і торгівлі, хоча до цього вони вибирались на конкурсній основі. Це дозволило КМУ сформувати раду 22 листопада, призначивши членами чотирьох іноземців та трьох громадян України.

«Укренерго». 22 листопада КМУ погодив перетворення державного підприємства «Укренерго», національного оператора електричної мережі, на приватне акціонерне товариство, 100% акцій якого належать державі. Корпоратизація компанії та її розділення є двома передумовами сертифікації компанії як оператора системи передачі відповідно до Третього енергопакету. «Укренерго» отримає наглядову раду, яка складатиметься з

Джерело: Міністерство енергетики, Укренерго

чотирьох незалежних членів та трьох представників уряду. Члени ради вибиратимуться на конкурсній основі.

Газ. 7 листопада «Газпром» подав апеляцію проти проміжного рішення Стокгольмського Арбітражного Суду за позовом проти «Нафтогаз України» щодо газового контракту 2009 року. Відповідно, суд переніс дату винесення кінцевого рішення на 30 грудня 2017 року по контракту на постачання газу і на 28 лютого 2018 року по контракту на транзит газу. Нагадаємо, 31 травня 2017 року Стокгольмський арбітраж в окремому рішенні щодо положення «бери або плати» контракту постановив, що «Нафтогаз» не повинен платити на газ, який він не спожив.

Європейська асоціація енерготрейдерів вперше включила Україну до свого щорічного огляду газових хабів. Україна перебуває на 18 місці з 20 (перед Румунією та Болгарією). Щоб поліпшити свою позицію в рейтингу Україні потрібно встановити тарифи на внутрішніх точках входу/виходу з газотранспортної системи, запровадити щоденне балансування та використовувати короткострокові стандартизовані продукти на торговій платформі.

Атомна енергетика. Український оператор атомних електростанцій «Енергоатом» і Holtec (США) розпочали будівництво централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива поблизу Чорнобиля в 112 км від Києва. Очікується, що до кінця року Holtec привезе частину обладнання для сховища. «Енергоатом» планує запозичити 250 млн дол. США в Bank of America Merrill Lynch з державними гарантіями для будівництва сховища. Будівництво першої черги закінчиться в 2020-22 роках, а повністю проект завершиться (всі 15 пускових комплексів) через 16,5 років. Наразі відпрацьоване ядерне паливо з Рівненської, Южно-Української та Хмельницької АЕС зберігається в Росії. Крім заощадження коштів на зберігання відпрацьованого палива Україна сподівається використати це паливо в якості джерела енергії, коли відповідні технології стануть доступними.

Сільське господарство: Додаткова тарифна квота на експорт зерна в ЄС

Виробництво. У січні-жовтні сільськогосподарське виробництво скоротилося на 2,3% дпр через зниження виробництва продукції рослинництва (на 2,9% дпр) та тваринництва (на 0,5% дпр). Виробництво молока знизилося на 0,8% дпр через зменшення кількості корів, що було лише частково перекрито більш високими надоями. Через добрі експортні перспективи виробництво яєць збільшилось на 2,5% дпр.

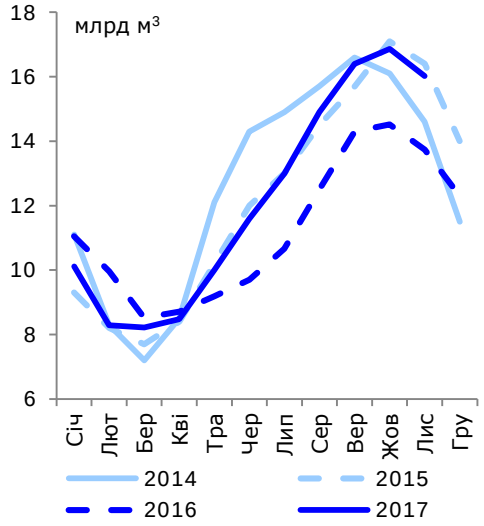
Станом на 1 листопада збір зерна та насіння соняшника знизився відповідно на 6% дпр і на 9,5% дпр, ймовірно, через несприятливу погоду навесні. Врожай картоплі та цукрових буряків збільшився відповідно на 2,1% дпр і на 2,5% дпр.

Торгівля. За перші десять місяців 2017 року експорт сільськогосподарської продукції збільшився на 22,7% дпр і склав 14,7 млрд дол. США. Структура експорту с/г продукції залишилася незмінною з лідируючими позиціями по зернових (71% с/г експорту) і по олії (9% с/г експорту). Три основні експортовані культури - кукурудза (29% с/г експорту), пшениця (27% с/г експорту) і ячмінь (9% експорту с/г продукції). Експорт м'яса птиці і субпродуктів збільшився на 14,4% дпр в натуральному вираженні (до 228,6 тис т) або на 34,6% дпр в грошовому вираженні.

В зв'язку з вищим попитом експорт молочних продуктів збільшився на 73,2% дпр і склав 225,6 млн дол. США. Експорт сироватки виріс на 34,7% дпр (92,2% дпр в грошовій формі) через високий попит з боку китайського ринку. Експорт масла збільшився на 152% дпр через високий попит Туреччини, Марокко та Нідерландів.

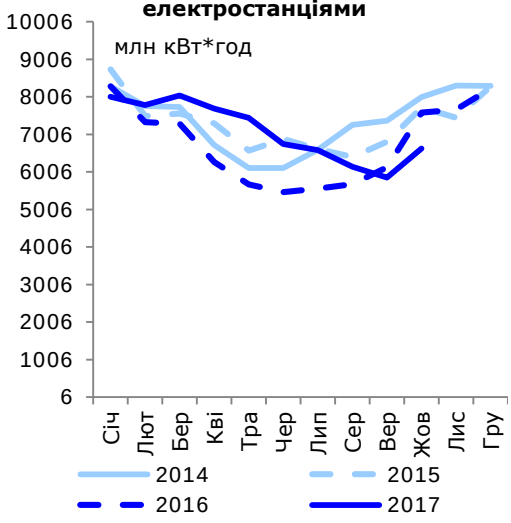
Імпорт сільськогосподарської продукції збільшився на 8% дпр до 3,6 млрд дол. США.

Запаси газу в ПГС

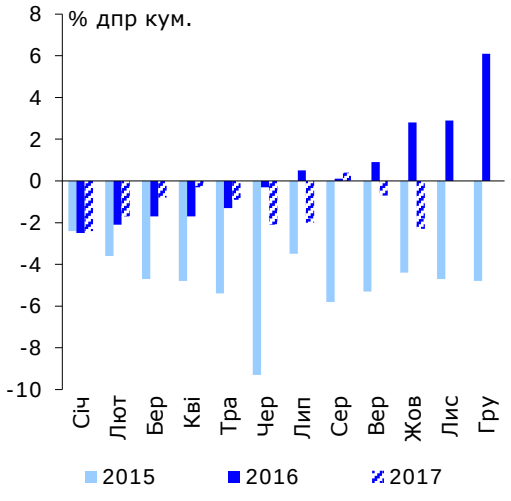
Джерело: Міністерство енергетики

Виробництво е/е атомними електростанціями

Джерело: ДП "НАЕК "Енергоатом"

Сільськогосподарське виробництво
Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

Політика. 22 листопада Кабінет Міністрів змінив типовий договір про оренду землі, щоб вдосконалити механізм управління землекористуванням і охорони, збереження та відтворення родючості ґрунтів. Типовий договір передбачає встановлення якісних характеристик ґрунтового покриву під час передачі, відшкодування збитків через погіршення якості ґрунтового покриву, визначення терміну виплати орендної плати за користування земельною ділянкою та посилення відповідальності в разі несвоєчасної оплати (штраф, пеня). Передбачається, що поправки захистять інтереси землевласника і сприятимуть запобіганню погіршення стану ґрунтів.

28 листопада Європейська комісія опублікувала Регламент № 2017/2200, в якому визначається порядок введення додаткових тарифних квот на експорт українських зернових. Вони становлять 65 тис. тон пшениці; 625 тис. тон кукурудзи; ячменю, ячмінного борошна і пеллет - 325 тис. тон на рік. Ці квоти вступають в силу з 1 січня 2018 року строком на три роки.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку залишився високим

Поточний рахунок. Дефіцит поточного рахунку залишився високим на рівні 0,41 млрд дол. США у жовтні. Чисті грошові перекази в Україну зросли до 0,79 млрд дол США, а чисті виплати інвестиційних доходів становили до 0,45 млрд дол. США. Профіцит торгівлі послугами дещо зріс до 0,25 млрд дол. США. Дефіцит торгівлі товарами зріс до 0,99 млрд дол. США, оскільки темпи зростання імпорту перевищили темпи зростання експорту.

Експорт товарів зріс на 17% дпр у жовтні. Експорт сільськогосподарських продуктів збільшився на 12% дпр. Експорт зерна сповільнився через нижчий урожай, але зростання експорту олії та олійних, а також диверсифікація експорту допомогли зберегти зростання сільськогосподарського експорту Експорт металургійної продукції зріс на 23% дпр у доларовому виразі з низької статистичної бази, оскільки ціни на сталь залишались високими.

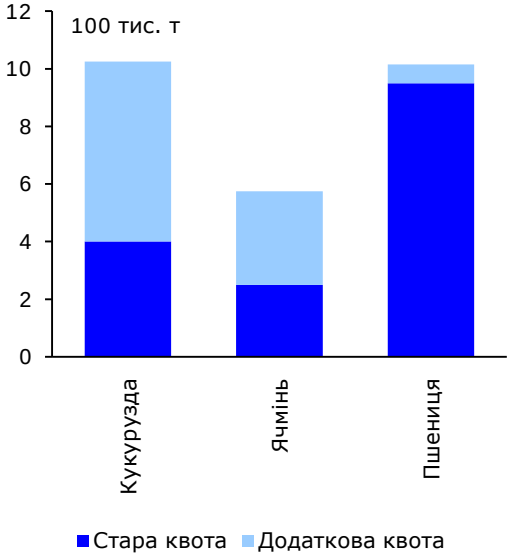
Імпорт товарів зріс на 22% дпр у жовтні. Імпорт машин та обладнання зріс на 33% дпр через нові поставки ТВЕЛ та подальше зростання попиту на імпортні автомобілі та сільськогосподарські машини. Імпорт мінеральних продуктів зріс на 30% дпр через зростання цін на нафту та стійко високий імпорт вугілля. Імпорт інших товарів (без неформальної торгівлі) зріс на 24% дпр, оскільки споживчий попит залишався сильним.

Фінансовий рахунок. Притік капіталу по фінансовому рахунку платіжного балансу становив 0,6 млрд дол. США у жовтні. Державний сектор залишався пасивним із чистими надходженнями 47 млн дол. США. Банки зменшили зовнішні активи на 1,0 млрд дол. США для покупки валютних ОВДП та проведення платежів за зовнішнім боргом реального сектора. Загалом банки прозвітували про притік капіталу на 932 млн дол. США. Підприємства реального сектору залучили лише 63 млн дол. США чистих ПІІ у жовтні. Чисті виплати боргів включно з торговими кредитами становили 341 млн дол. США. Зростання очікувань по знеціненню гривні призвели до майже повного припинення надходжень готівкової іноземної валюти до банків.

Фіскальна політика: Традиційні бюджетні справи

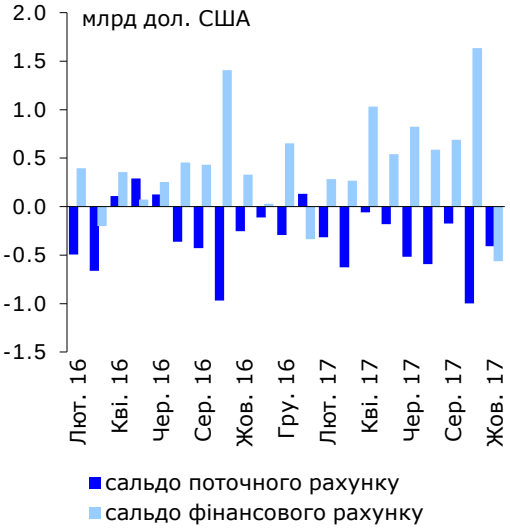
2018 рік. 7-го грудня парламент ухвалив кілька важливих законопроектів, включно із змінами до Бюджетного кодексу та Податкового кодексу та ухваленням Державного бюджету на 2018 рік. Як і раніше, ці законопроекти було ухвалено у непрозорий спосіб із суттєвими змінами, анонсованими з голосу. Тому фінальні версії законів досі не доступні. Податкову базу було звужено за рахунок пільг зі сплати ПДВ (включно із розстрочкою зі сплати ПДВ із імпортованих інвестиційних товарів на 24 місяці, нульовою ставкою на електромобілі). Зміни до Бюджетного кодексу передусім відображаються раніше ухвалені законодавчі акти.

Тарифні квоти на українські

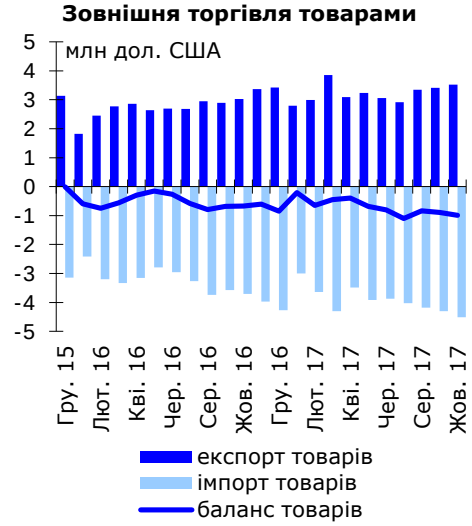
Джерело: МінАгро

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Зовнішня торгівля товарами

Джерело: попередні оцінки НБУ

Уряд збільшив планові показники доходів та видатків Державного бюджету під час підготовки проекту Державного бюджету на 2018 рік до другого читання (відповідно на 36 млрд грн та 39 млрд грн). Збільшення доходів частково пояснено переглядом макроекономічного прогнозу на 2018 рік. Зокрема, прогнозований ІСЦ збільшено на 1,4 відсоткових пунктів до 10,9% в середньому за рік. Прогноз імпорту було збільшено на 1,6 млрд дол. США. Очікуваний фонд оплати праці та прибутки компаній було збільшено. В результаті уряд планує вищі податкові надходження. Плани із неподаткових надходжень також було збільшено через вищі прибутки державних підприємств, вищий трансферт прибутку НБУ та продаж ліцензій 4G. 4,7 млрд грн планують отримати від спецконфіскації.

Видатки також збільшили із вищим зростанням на програми економічної діяльності та трансфертів місцевим бюджетам. Тому запланований дефіцит Державного бюджету збільшився до 2,5% ВВП. Водночас, якщо доходи від спецконфіскації та продажу ліцензій 4G врахувати як фінансування, а не доходи бюджету, то показник дефіциту зросте до 2,9% ВВП.

2017 рік. Темпи приросту доходів Державного бюджету надалі сповільнились до 19,2% дпр у жовтні (із 23,4% дпр у вересні та 31,4% дпр у серпні) через високу статистичну базу (включно із 10,0 млрд грн прибутку НБУ, отриманого в жовтні 2016 року). Зростання податкових доходів залишилось суттєвим у 33,7% дпр. Вищі доходи від ПДВ та акцизів було передусім пояснено вищим імпортом. Доходи від ПДФО надалі швидко зростали через високий приріст заробітних плат. Водночас доходи місцевих бюджетів зростали швидше за доходи Державного бюджету у жовтні.

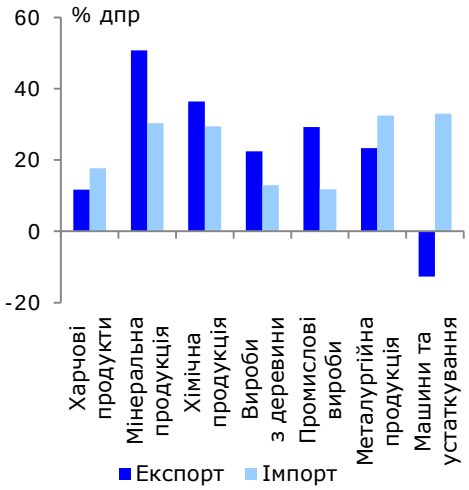
Водночас темпи приросту видатків пришвидшилось до 42,2% дпр у жовтні. Це передусім пов'язано із вищим трансфертом з Державного бюджету Пенсійному фонду (на 27,6% дпр), що спричинено підвищенням пенсій після ухвалення пенсійної реформи. Здійснення правочину із ОДВП в портфелі НБУ призвело до одноразового збільшення виплат із обслуговування боргу в жовтні. Капітальні видатки стрімко зросли на 69,3% дпр, але сукупні капітальні видатки за десять місяців 2017 року становили лише 44,7% від річного плану. Як і завжди, велика частка капітальних видатків буде зосереджена в останні два місяці року. Це пояснюється неадекватним планування місцевих та державних органів влади, а також тривалими тендерними процедурами.

В результаті дефіцит Зведеного бюджету становив 10,3 млрд грн у жовтні через дефіцит Державного бюджету у 13,6 млрд грн. Водночас баланс Зведеного бюджету за січень-жовтень залишився додатнім (31,2 млрд грн) із профіцитом як Державного, так і місцевих бюджетів. В результаті, уряд накопичив 54,1 млрд грн на Єдиному казначейському рахунку на початок листопада.

Соціальна політика: Знизилось покриття населення житлово-комунальними субсидіями

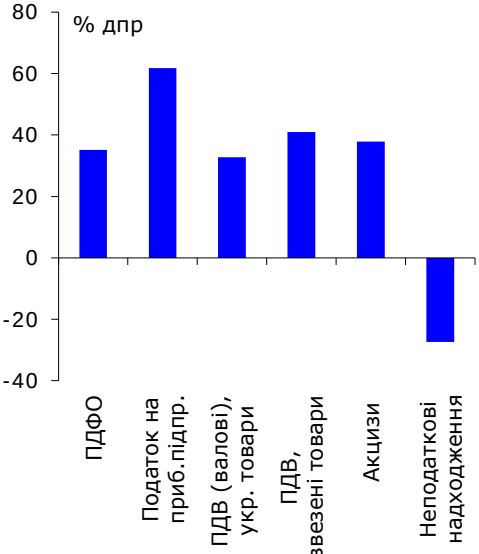
У жовтні кількість домогосподарств, які отримували житлово-комунальні субсидії (ЖКС) знизилась до 6,0 млн з 6,2 млн у вересні. Це спричинено запровадженням змінених критеріїв надання субсидій. З жовтня соціальні департаменти надають населенню субсидію із врахування доходів за перші два квартали 2017 року, тоді як раніше брали до уваги дохід за чотири квартали. Дохід від оплати праці за перші два квартали 2017 року суттєво зріс внаслідок підвищення мінімальної заробітної плати. Це, ймовірно, пояснює і певну зміну в структурі отримувачів ЖКС: частка домогосподарств, які складаються з одного члена (переважно пенсіонери) зросла з 37,65 отримувачів ЖКС до 38,6%, а частка тих, які мали три і більше членів, скоротилась з 34,1% до 33,2%.

Торгівля товарами у вересні 2017 р.

Джерело: попередні оцінки НБУ

Зростання доходів Зведеного бюджету у жовтні 2017 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

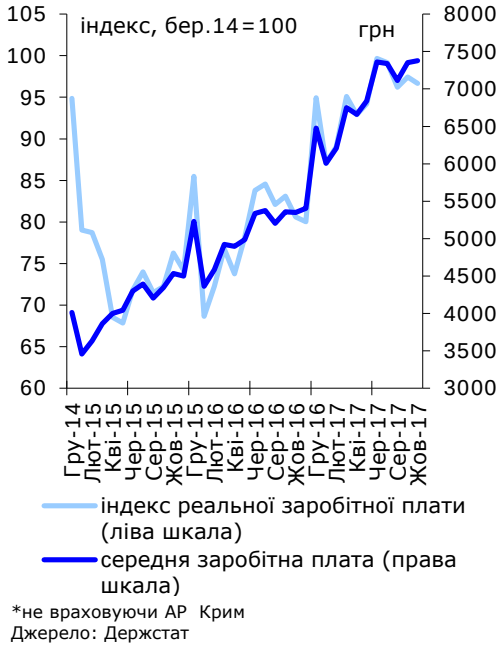
Ринок праці: Суттєве зростання заробітних плат в усіх секторах

2017 рік. У жовтні темпи приросту заробітної плати залишились близькими до 37,9% дпр в номінальному виразі. Зростання реальної заробітної плати пришвидшилось до 19,9% дпр з 17,3% дпр у вересні через сповільнення інфляції. Як і раніше, підвищення заробітних плат було найбільшим у державному управлінні та обороні (на 70,6% дпр) через підвищення мінімальної заробітної плати та частково запровадження норм нового закону Про Державну службу. Заробітні плати зросли на 57,5% дпр в освіті та 45,8% дпр у охороні здоров'я.

Заробітна плата в промисловості зросла на 29,3% дпр у жовтні. Темпи приросту заробітної плати у жовтні корелювали із результатами діяльності секторів у вересні. Зростання оплати праці пришвидшилось у фармацевтиці, виробництві машин та обладнання, виробництві автомобілів та інших транспортних засобів. Водночас заробітна плата скоротилась у виробництві оптичного та електронного обладнання.

2018 рік. Мінімальну заробітну плату буде підвищено до 3723 грн з січня 2018 року. Водночас уряд буде зобов'язаний проаналізувати можливість збільшити мінімальну заробітну плату до 4200 грн після першого кварталу. Крім того, Прем'єр-міністр анонсував метою забезпечити розмір середньої заробітної плати у 2018 році на рівні 10000 грн. Цей рівень є ймовірним в грудні 2018 року, але не в середньому за рік. Водночас таке зростання середньої заробітної плати вимагає подальше провадження реформ в країні.

Середня заробітна плата*

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Монетарна політика: Інфляція сповільнилась до 13,6% дпр у листопаді

Споживча інфляція сповільнилась до 13,6% дпр у листопаді. Темпи зростання цін на харчові продукти залишились на рівні 18% дпр. Стабільні міжнародні ціни на м'ясо та падіння цін на молочні продукти може стримати зростання цін на харчі у наступні місяці. Індекс цін на комунальні послуги зріс на 10% дпр з високої статистичної бази. Високі ціни на нафту надалі робили свій внесок в інфляцію із зростанням індексу цін на транспорт на понад 15% дпр. Базова інфляція зросла до 8,6% дпр у жовтні внаслідок зростання цін на сільськогосподарські товари та поступове зростання внутрішнього попиту.

Грошова маса зросла на 8% дпр у листопаді, а монетарна база - на 5,9% дпр. Готівка в обертанні зросла на 7,2% дпр, що повільніше від інфляції. Ставки за депозитами зупинили падіння у листопаді у відповідь на підвищення облікової ставки НБУ. Індекс ставок за депозитами за строками понад 3 місяці залишався вищим за 14% річних.

Динаміка монетарної бази та Динаміка ІСЦ та монетарної бази

Джерело: Держстат, НБУ

Обмінний курс: Гривня загалом стабільна в листопаді

Міжбанківський обмінний курс гривні до долара США коливався в проміжку 26,5-27 грн за дол. США. Гривня укріпилась в середині місяця, але знову ослабла до кінця місяця. Продаж готівкової іноземної валюти банкам знову перевищив купівлю валюти від банків, хоч і лише на 40 млн дол. США. НБУ придбав 139 млн дол. США у чистому вигляді для поповнення резервів.

Міжнародні резерви сягнули 18,9 млрд дол. США ймовірно через сприятливе коливання курсу долара до євро. Виплати НБУ на користь МВФ та за валютним свопом використали 547 млн дол. США резервів, а чисті надходження уряду від операцій з валютою були меншими на рівні 312 млн дол. США.

Державний борг: Ухвалено Стратегію управління державним боргом на 2017-2019 роки

Стратегія управління державним боргом. 1 грудня Уряд ухвалив Середньострокову стратегію управління державним боргом на 2017-2019 роки, спрямовану на підвищення ефективності управління державним боргом. Попередня Стратегія

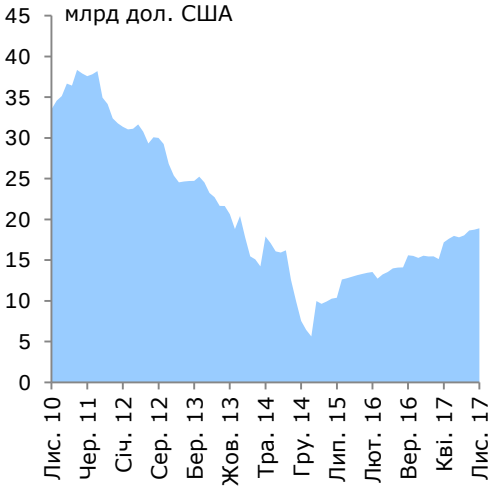
(на 2013-2015 роки) була ухвалена в 2013 році. Прогноз граничного значення прямого державного боргу по відношенню до ВВП на 2017-2019 роки становить відповідно 66%, 62% та 58%. Середній термін погашення боргу планується збільшити до 7 років у 2017-2018 роках та 6 років у 2019 році.

У порівнянні з попередньою версією Стратегія передбачає більш глибокий аналіз ризиків та огляд боргової політики у попередньому періоді (2014-2016 роки), що відповідає міжнародній практиці. Крім того, у документі зроблено акцент на необхідності подальшого рефінансування боргів, забезпеченні повноцінного доступу України на зовнішні ринки капіталу, а також збільшенні питомої ваги внутрішніх запозичень у загальній структурі державних запозичень.

Водночас прогнозні показники на 2017 рік, хоча і є реалістичними, не враховують державний гарантований борг, що не відображає реальної ситуації щодо загальної заборгованості у державному секторі. Цілі на 2018-2019 роки не будуть досягнуті без виваженої фіскальної політики, спрямованої на зменшення державного боргу. З 2018 року обсяги погашення зовнішнього державного боргу суттєво зростуть й досягнуть максимуму в 2019-2020 роках. Зокрема, у 2018-2019 роках погашення та обслуговування державного боргу та квазі-державного боргу становитиме щорічно близько 8 млрд дол. США.

Внутрішній борг. У листопаді найбільший попит передусім мали ОВДП, номіновані у дол. США. Уряд випустив 1,5- та дворічні облігації на суму 664 млн дол. США (із доходністю 4.06% річних). Цього було достатньо для здійснення поточних боргових платежів у дол. США. Обсяг розміщення ОВДП у гривні був невеликим (1,1 млрд грн із доходністю 14,8% річних), оскільки лише один з чотирьох запланованих аукціонів виявився успішним через низький попит. Частка дво- та трирічних облігацій у загальному обсязі розміщення облігацій склала 54,6%.

Міжнародні резерви НБУ

Джерело: НБУ

Таблиці

Економічні Тенденції		I 15	II 15	III 15	IV 15	I 16	II 16	III 16	IV 16	I 17	II 17	III 17	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-20,5	-20,0	-16,1	-13,0	4,5	2,6	2,5	2,8	-0,7	-0,4	-0,3	2,8	5,6	0,4	-0,7	-2,0	-1,3	-0,4	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-29,7	-26,2	-20,9	-12,3	8,3	13,0	17,3	17,4	19,4	24,6	23,8	17,4	35,0	21,0	19,4	17,8	20,8	24,6	24,2	25,4	23,8	23,4	…
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-4,7	-9,3	-5,3	-4,8	-1,7	-0,3	0,9	6,1	-0,8	-2,1	-0,7	6,1	-2,4	-1,7	-0,8	-0,3	-0,9	-2,1	-2,0	0,4	-0,7	-2,3	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-23,9	-24,6	-22,3	-20,7	1,6	2,3	3,3	4,0	3,1	7,3	8,8	4,0	3,1	0,5	3,1	5,8	7,1	7,3	8,0	8,7	8,8	8,2	…
Середня заробітна плата	грн.	3650	4113	4313	4753	4622	5072	5311	5744	6323	6953	7268	6475	6008	6209	6752	6659	6840	7360	7339	7114	7351	7377	…
ІСЦ	% дпр	45,8	57,5	51,9	43,3	20,9	6,9	7,9	12,4	15,1	15,6	16,4	12,4	12,6	14,2	15,1	12,2	13,5	15,6	15,9	16,2	16,4	14,6	13,6
ІВЦ	% дпр	51,7	37,9	32,5	25,4	10,5	15,7	19,6	35,7	38,3	26,3	22,4	35,7	36,8	38,9	38,3	35,6	27,1	26,3	23,3	23,6	22,4	18,8	18,4
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-31,4	-32,2	-29,8	-27,0	-16,4	-10,1	-8,0	-4,0	29,3	21,1	18,9	-4,0	42,0	28,6	29,3	23,4	22,8	21,1	19,6	19,1	18,9	18,4	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-33,1	-34,2	-31,8	-29,3	-10,9	-4,0	0,6	4,4	18,2	20,3	17,7	4,4	20,0	15,0	18,2	16,5	19,7	20,3	19,7	18,1	17,7	18,0	…
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-0,6	-1,1	-1,2	-1,6	-2,3	-1,9	-4,1	-5,8	-0,9	-2,3	-4,3	-5,8	0,0	-0,5	-0,9	-1,1	-1,6	-2,3	-3,2	-3,6	-4,3	-5,0	…
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	-0,4	-0,1	0,1	-0,2	-1,5	-0,9	-2,8	-3,8	-0,8	-1,6	-3,0	-3,8	0,1	-0,2	-0,8	-0,9	-1,0	-1,6	-2,2	-2,1	-3,0	-3,3	…
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	15,5	15,1	18,0	18,6	15,5	15,4	15,5	15,1	17,2	17,6	18,0	17,8	18,0	18,6	18,7	19,9
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	0,9	-5,9	-8,6	0,8	-1,4	1,7	10,6	13,6	9,1	8,3	5,1	13,6	8,0	10,0	9,1	9,7	9,1	8,3	7,0	6,0	5,1	6,2	…
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	17,3	14,7	15,8	14,7	14,9	16,1	15,9	15,5	15,8	15,3	15,2	14,7	14,0	14,3	14,9	15,1	…
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	21,23	21,56	21,74	22,90	25,69	25,23	17,27	25,90	27,09	26,44	25,93	26,27	27,22	27,05	26,99	26,82	26,40	26,09	25,95	25,65	26,18	26,67	26,73
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	21,18	21,62	21,69	22,33	25,68	25,26	25,40	25,67	27,06	26,46	25,91	25,55	27,15	27,03	27,00	26,86	26,42	26,11	25,97	25,64	26,11	26,65	26,71
Обмінний курс, середній	євро	23,70	23,93	24,69	24,91	28,34	28,55	25,58	28,18	28,81	29,06	30,38	28,29	28,80	28,81	28,82	28,77	29,16	29,26	29,84	30,23	31,08	31,38	31,32

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[К]	2015[К]	2016[СР]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1586,9	1988,5	2383,2
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	133,7	91,0	93,3
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,8	2,3
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0	2,8
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8	6,1
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7	13,9
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3	12,4
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0	20,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4	35,7
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0	-4,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3	4,4
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2	-3,8
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,4	-0,2	-4,1
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0	3,3
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3	15,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6	-3,1
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,1	81,0
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,4	52,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8	13,6
Обмінний курс, середній	дол. США	5,44	5,37	5,33	5,33	5,32	5,12	5,05	5,05	5,27	7,79	7,94	7,97	7,99	7,99	11,87	21,84	25,55
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,44	5,30	5,33	5,33	5,31	5,05	5,05	5,05	7,70	7,98	7,96	7,99	7,99	7,99	15,77	24,00	27,19
Обмінний курс, середній	євро	5,03	4,81	5,03	6,02	6,61	6,39	6,34	6,92	7,71	10,87	10,53	11,09	10,27	10,61	15,72	24,23	28,29
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,10	4,67	5,53	6,66	7,22	5,97	6,65	7,42	10,86	11,68	10,57	0,00	0,00	11,04	19,26	26,22	28,42

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[К] дані не включають окуповану територію АР Крим
Р - попередні дані

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]	II 15[к]	III 15[к]	IV 15[к]	I 16[к]	II 16[к]	III 16[к]	IV 16[к]	I 17[к]	II 17[к]
ВВП	млрд. грн.	303,8	354,8	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	376,0	456,7	567,0	588,8	455,6	535,3	669,2	723,1	583,9	657,0
реальний ВВП	% дпр	-1,3	-1,2	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-16,0	-14,5	-7,0	-2,4	0,1	1,5	2,3	4,8	2,5	2,3
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	5,9	8,7	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-21,0	-27,8	-20,0	-14,6	-2,2	4,0	4,7	0,9	2,8	6,9
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,0	-0,9	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	0,9	-5,6	-0,8	11,1	2,7	-1,5	2,0	-2,2	4,2	-7,8
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	6,1	-18,1	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-23,8	-14,2	-5,0	1,5	4,5	17,8	23,9	27,1	20,1	23,7
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-7,4	-13,5	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-21,9	-18,0	-6,8	-3,5	-4,1	-7,2	-3,7	9,7	-0,4	-2,1
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	1,3	-15,7	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-18,1	-28,1	-13,0	-11,9	-3,6	-0,1	16,1	19,6	2,9	4,6
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	5,7	21,7	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,6	-3,8	-2,5	-1,5	0,6	1,1	18,4	-0,7	-2,9
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-9,3	-9,9	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-25,2	-22,5	-9,2	-2,3	8,0	4,0	0,2	2,7	11,7	4,2
Будівництво (реальна)*	% дпр	-16,1	-19,4	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-36,6	-30,6	-15,6	6,0	9,8	17,2	20,2	15,6	21,3	28,8
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	0,2	-1,2	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-26,5	-19,9	-14,2	2,6	3,6	6,7	3,7	1,9	3,1	3,8
Транспорт (реальна)*	% дпр	-1,7	-0,8	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-10,5	-2,4	0,3	2,2	6,2	2,5	0,7	3,2	4,7	4,1
Платіжний баланс																			
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,2	-2,3	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,4	0,3	0,2	-0,3	-1,5	0,5	-1,9	-1,0	-0,8	-0,4
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-8,4	-5,1	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-6,7	-2,4	1,5	0,9	-1,2	-8,4	2,6	-7,1	-3,4	-3,7	-1,6
Баланс товарів	млн. дол. США	-4635	-3677	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1147	-496	-689	-1123	-1941	-685	-2147	-2235	-1296	-1825
Баланс послуг	млн. дол. США	1349	1504	2575	1066	937	443	456	686	604	418	309	420	286	308	108	507	423	622
Поточні трансферти	млн. дол. США	533	589	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711	…	0	0	0	0	0
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1082	496	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818	1366	760	999	143	469	1030
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	713	568	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13	11	0	0	0	0	0
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	15,5	15,1	18,0
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74	22,90	25,69	25,23	17,27	25,90	27,09	26,44
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69	22,33	25,68	25,26	25,40	25,67	27,06	26,46
Бюджет																			
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	35,2	29,4	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,7	29,8	31,3	35,9	32,9	27,8	35,6	37,8	75,5
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5,3	5,1	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	4,5	5,1	6,3	6,3	5,4	5,6	6,7	12,9
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,1	3,4	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,2	1,3	3,5	2,1	1,9	2,8	2,5	5,3
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,7	9,0	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,1	8,0	8,2	11,7	11,4	8,1	9,3	13,7	22,5
Акцизні збори	% від ВВП	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,0	3,1	4,1	5,1	4,1	3,9	4,4	8,3
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,9	35,8	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,5	34,9	26,1	41,9	35,1	35,6	30,8	38,6	37,1	67,6
Поточні видатки	% від ВВП	35,6	33,9	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,6	24,0	38,0	34,2	33,9	27,9	33,0	36,2	64,6
Капітальні видатки	% від ВВП	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,1	3,9	0,9	1,7	2,9	5,6	0,9	3,0
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-1,9	-6,3	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	3,7	0,4	-3,6	10,8	0,8	-2,8	-3,0	-3,2	0,7	7,9
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Банківський сектор																			
Грошовий агрегат М0	% дпр	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1	-5,3	0,3	8,0	11,2	7,8	7,2
Грошовий агрегат М2	% дпр	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0	-1,7	6,3	12,6	10,9	6,7	6,5
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0	4,3	9,4	15,1	5,4	10,5	12,8
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4	-16,1	-2,7	12,1	10,9	-1,5	1,4
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8	-16,6	-13,3	-1,5	16,4	17,1	21,3
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9	-15,0	-2,0	2,0	-9,9	-21,4	-18,3
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5	-18,1	-10,3	-1,1	19,2	14,8	18,7
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4	55,6	55,8	55,9	64,9	67,2	66,8
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	17,3	14,7	15,7	15,1
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1	8,9	9,1	8,3	8,5	8,0	8,0

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[к] Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської системи

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Ольга Красовська
krasovska@ier.kiev.ua

Анна Харченко
kharchenko@ier.kiev.ua

Євген Ангел
anhel@ier.kiev.ua

Олександр Крініцин
krinitsyn@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Наталія Фреїк
freik@ier.kiev.ua

Вікторія Беспалько
bespalko@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Анастасія Пилаєва
pylaieva@apd-ukraine.de

Марія Богонос
bogonos@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.